

De vos en pluimvee

(Onderstaand artikel heeft betrekking tot de hobbypluimveehouder, niet het bedrijfsmatig gehouden pluimvee)

Het hele jaar, maar met name in de winter en het vroege voorjaar, kan men kennis nemen van berichtgeving in de media over vossen die toeslaan bij, voornamelijk, hobbypluimveehouders. Artikelen met sensatiebeluste koppen als "Vos moordt er lustig op los", of "Bloederige slachting aangericht in kippenhok" brengen vaak vele reacties los. Vaak wordt er een jager geronseld om het artikel kracht bij te zetten en uiteraard wordt de vos zwart gemaakt. Dit scenario herhaald zich bijna wekelijks, vooral in de lokale media.

Het is een gebed zonder einde lijkt het. De gedupeerde eigenaar staat met zijn dode kippen verslagen bij op een begeleidende foto en nergens iemand die een permanente oplossing aandraagt. Met name de jagers niet want die zijn gebaat bij zoveel mogelijk schadegevallen van een vos om voor hun hetze tegen de vos goodwill te kweken. En dat doe je het meest succesvol om de aandacht op de vos te richten en niet op het voorkomen van schade. Geen jager die de gedupeerde eigenaar adviseert zijn dieren goed op te hokken om zo schade te voorkomen. Jagers voelen ook niet de behoefte gedupeerden bij te staan met advies. Dat is niet hun taak. Zij zijn er om te schieten. En als je als gedupeerde hun een opstapje aanbiedt om vossen te kunnen schieten, dat is dan mooi meegenomen.

Afschot helpt je niet

Dat afschieten niet helpt mag wel duidelijk zijn. Ook in de gebieden waar de vos op alle mogelijke manieren wordt bestreden zijn er schadegevallen aan pluimvee. Je kunt een "probleemvos" wel afschieten, je bent dan een korte, of met geluk, een langere periode van een probleem af maar het is geen permanente oplossing. Het voorkomen van schade aan pluimvee is vrij simpel te voorkomen. Het vraagt alleen inspanning van de eigenaar. Mensen uit de stad, die geen enkele ervaring hebben met het houden van pluimvee in landelijk gebied, zijn vaak het slachtoffer. Ze kopen een woning op het platteland en wat is er

mooier dan een paar scharrelende kippen rondom je huis. Ergens wordt een hok als nachthok aangewezen en voor de rest moeten de kippen zich maar redden. Ook de gepensioneerden willen vaak wat kippen gaan houden om zo hun vrije tijd in te vullen. Kippen aanschaffen en een hok ergens neerzetten is vaak de enige actie die wordt ondernomen. Bijna iedere pluimvee-eigenaar woont in een vossenterritorium. Vossen komen steeds vaker voor en het bewoonde gebied wordt niet vermeden. Als je daar dan als hobbyboer zit met je kippen en ze zijn niet adequaat opgeborgd dan heb je vroeg of laat te maken met verlies van pluimvee. Je zit nu eenmaal in een gebied waar vossenpredatie een bekend risico is. Wapen je daar niet tegen dan zul je dat aan den lijve ondervinden.

Weerstand

Er is nogal wat weerstand als het gaat om pluimvee goed op te hokken. Vaak wil men het niet. Kippen behoren vrij rond te lopen, zoals dat vroeger ook kon toen de vos nog niet overal voorkwam. Maar de vos komt bijna overal voor en dat vraagt om maatregelen. Als je pluimvee wilt houden dan moet je bereid zijn om een inspanning te leveren. En als je dat niet wilt en van mening bent dat vossen bij jou dieren weg moet blijven dan moet je geen dieren gaan houden. Wees realistisch, er zijn nu eenmaal vossen en daar moet je rekenschap mee houden.

Surplus killing en koploze kippen

Voordat ik over ga naar hoe een vossenwerend kippenhok te bouwen iets over surplus killing en koploze kippen. Surplus killing is een natuurlijke reactie van de vos op een overvloedig aanbod van prooidieren (veel roofdieren hebben deze reactie. Steenmarters bijvoorbeeld). Als een vos een kippenhok binnendringt en hij wordt geconfronteerd met meerdere prooidieren, die niet weg kunnen, dan zal de vos meerdere dieren doden. Zo verzekert hij zich van voedsel voor een langere tijd. Zie het als het hamsteren wat de mens doet bij een goedkoop aanbod in de supermarkt. De vos krijgt echter nooit de kans om al zijn slachtoffers op te halen. Vaak zijn er maar een of twee kippen weg, de rest blijft liggen. Doordat u als eigenaar uw verlies opmerkt ontnemt dat de vos de kans om de resterende dieren op te halen. Surplus killing is een natuurlijk gedrag van de vos wat hem helaas maar al te vaak wordt aangerekend. Vossen bijten de koppen van hun prooidieren vaak af. Kippen kunnen door stress of een verwonding verstarren. Ze lijken dood maar zijn het niet. Vossen weten dit en bijten daarom de kop er af. Zo verzekeren ze zich dat hun prooi bij terugkomst niet verdwenen is. Steenmarter, bunzing, bruine rat en huiskat bijten ook de koppen van hun prooidier af.

De buitenren

Een goede buitenren houdt iedere vos buiten de deur. Het is ook de plek waar een vos meestal toegang tot uw pluimvee verschaft. Zorg ervoor dat de buitenren tiptop in orde is!

In de handel zijn er verschillende soorten gaas verkrijgbaar. Het zogenaamde dubbeltjes of kippengaas is niet geschikt om vossen buiten te houden. Het is bedoeld om kippen binnen te houden. Ook het schapengaas of harmonicagaas is niet bedoeld voor een kippenren. Gebruik het niet! Vossen kunnen door kwalitatief slecht gaas heen bijten. Dubbeltjesgaas verweerd snel en wordt daardoor breekbaar. De beste keus in gaas is het zogeheten martergaas. Dit is gaas van 1,5 mm dikte en fijnmazig (1,5 cm). Het is gemaakt van ijzer en gaat heel lang mee. Zonder onderhoud is het tot 20 jaar bruikbaar. Probeer het gaas zo strak mogelijk te bevestigen tegen stevige palen en maak het sluitend: nergens een opening laten, zelfs niet van een paar centimeter (steenmarter wringt zich erdoor). Graaf het gaas minimaal 50 centimeter in en leg rondom de ren een tegelpad van minimaal 30 maar het liefst 60 centimeter breed. Zo zorg je ervoor dat een vos niet gaat graven om onder het gaas door te komen. Een zoekactie op het internet levert al gauw een tiental advertenties waar men gratis tegels kan ophalen. Zo bespaart u op de kosten. Laat het gaas

doorlopen tot een hoogte van 1,80m en laat het nog een stuk van 40 centimeter doorlopen maar buig het naar de buitenzijde toe onder een hoek van 30 graden. Op deze manier kan een vos er niet overheen klimmen. De gehele ren overspannen met gaas is ideaal maar met martergaas kostbaar. Gebruik hier voor kippen- of dubbeltjesgaas. Een vos zal niet zover kunnen komen maar voor andere predatoren als steenmarter en roofvogels is het wenselijk. Als u het gaas aan de buitenzijde verft, met een rolletje gaat het makkelijkst, dan ziet u het gaas van een afstand niet. Gebruik een donkere kleur. Sommige sites adviseren een maaswijdte van 3 tot 4 centimeter als het ideale gaas. Dat soort gaas geeft een vos de mogelijkheid om te klimmen. Vossen kunnen namelijk dan hun voorpoten gebruiken om steun te krijgen om naar boven te klauteren. Bij een maaswijdte van 1,5 centimeter (of minder) moet een vos zijn nagels gebruiken om steun te verschaffen. En dat doet pijn en dat doet de vos dan niet.

Een boom middenin de ren staat leuk maar kan voor een steenmarter een manier zijn om binnen in de ren te komen, zelfs als de ren is overspannen door gaas. Wat u kunt doen om de ren veilig te maken is rondom de boom een kraag van hout te maken met een diameter van 40 centimeter en daar het gaas aan bevestigen. Zet geen objecten of spullen tegen het gaas aan. Geen opstapjes voor de vos in de vorm van een stapel stenen, hout of ander materiaal. Hou het gaas van de buitenren volledig vrij zodat U er om heen kan lopen voor inspectie. Repareer beschadigingen terstond en zorg voor continuïteit. Bij grote rennen waar martergaas gebruiken te duur wordt kies je voor een goedkopere variant en laat je een stroomdraad rondom lopen op een hoogte van 30 centimeter. Zorg dat er in ieder geval 's avonds en 's nachts stroom op staat. Graaf het gaas wel in en gebruik de tegels rondom. De hoogte van uw omheining is NIET de bepalende factor of een vos wel of niet binnenkomt. Die factor is de buiging van het gaas aan de bovenkant naar de buitenzijde toe. Een vos klimt via het gaas naar boven toe met behulp van zijn vier poten. Komt de vos bij de ombuiging naar de buitenzijde toe dan moet de vos twee poten gebruiken om daar over heen te komen. Zijn volledige gewicht hangt dan aan zijn twee voorpoten onder een hoek van 30 graden. Dat kan een vos niet volhouden. Gebruik die beperking om de vos buiten te houden!

Fundering

Het meest ideale is om de buitenren op een fundering te zetten van minimaal 30 cm diep. Het is veel werk maar het staat mooi, het is onderhoudsvrij en een vos kan nooit door graven in de ren komen. Als u jaren achtereen kippen wilt houden dan is een fundering de allerbeste optie.

Kippen los laten lopen

Als u uw kippen overdag los wilt laten lopen biedt ze dan voor de nacht een goed nachthok aan en sluit dat iedere avond. Loslopende kippen zoeken vaak een eigen plekje op voor de nacht, vaak is dat ergens in een boom. Over het algemeen zitten ze daar veilig voor de vos maar voor een steenmarter niet. Vossen kunnen echter ook overdag toeslaan, hou daar terdege rekening mee in de beslissing ze wel of niet los te laten lopen.

Als u bovenstaande tips opvolgt dan heeft u een ren waar een vos niet in kan binnendringen. Lukt het een vos toch dan om via de ren naar binnen te komen dan heeft u ergens iets over het hoofd gezien of half werk geleverd.

Het nachthok

Maak het nachthok van degelijk hout en volledig dicht op een afsluitbare deur en uitloopluikje na en een aantal ventilatieroosters. Het beste is om het nachthok op een fundering te zetten. Doet u dit niet zorg dan in ieder geval dat er een sluitende bodem is en zet het nachthok op een paar balken. Hiermee verlengt u de levensduur van het nachthok en houdt u het goed droog.

Zorg voor een naadloze aansluiting met de buitenren.

Bouwpakketten

Als u zelf niet zo handig bent of liever voor een bouwpakket kiest dan moet u in de meeste gevallen toch het een en ander aanpassen om vossen bij uw kippen vandaan te houden. Het gaas wat bij het bouwpakket wordt geleverd is meestal niet sterk en verweert na een paar jaren. Het wordt dan zwak en er is gemakkelijk een gat in te maken. Vervang het bijgeleverde gaas met martergaas. Niet alleen is het veel sterker, het staat ook mooier omdat het zeer strak is te bevestigen. Bestelt u een hok en het wordt gemonteerd bij uw thuis afgeleverd, vraag dan of de maker van het hok er martergaas in maakt. Het mooiste is het hok rondom op een fundering te zetten. Zorg in ieder geval voor een rij tegels rondom het hok om ingraven van vossen te voorkomen.

Ophokken

Hok uw kippen iedere avond op. Zodra het donker is het uitloopluikje dicht en de toegangsdeur gesloten. Als U de buitenren en het nachthok goed voor elkaar heeft dan is een keer vergeten te ophokken geen probleem maar consequent ophokken beperkt het risico tot een absoluut minimum. Er zijn ook elektrische uitloopluikjes die zijn in te stellen om op een bepaald tijdstip zelf dicht te gaan.

Andere maatregelen

Als u de mogelijkheid heeft om een hond 24/7 buiten te laten dan doe dat. Vossen vermijden terreinen waar honden los lopen. In de handel zijn zogenaamde "fox away" middeltjes die een geur verspreiden waar vossen een hekel aan zouden hebben. Deze middeltjes werken niet. Besteed er geen geld aan. Ook het neerleggen van mensenhaar werkt niet permanent. Een radio op een praatzender in het nachthok plaatsen helpt voor een poosje maar er treed gewenning op. Hou uzelf niet voor de gek met dit soort oplossingen.

Deze informatie is verkregen van Vulpesvulpes voor meer informatie kunt u terecht op <http://www.vulpesvulpes.nl/>.